Ч. 21 Середа 27 сѣчня (8 лютого) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмініcтрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франковані.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адмініcтраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Нова проґрама а клюбы парляментарнѣ.

Въ суботу вечеромъ зôбрали ся у Вѣдни три великѣ клюбы: Клюбъ сполученои лѣвицѣ нѣмецкои, клюбъ консерватистôвъ и Коло польске, щобы приняти предложену имъ проґраму правительства. Зъ ходу засѣданъ тыхъ трохъ великихъ клюбôвъ подає Presse слѣдуюче справоздане:

Клюбъ сполученои лѣвицѣ нѣмецкои оголосивъ на пôдставѣ своихъ нарадъ слѣдуючій комунікатъ офиціяльный:

„На нинѣшнôмъ (дня 4 с. м.) засѣданю клюбу сполученои лѣвицѣ нѣмецкои, котре вôдбуло ся при дуже численнôй участи членôвъ, здавъ предсѣдатель клюбу дръ Пленеръ справу зъ ходу переговорôвъ зъ правительствомъ и предложивъ клюбови проґраму правительства. Вôдтакъ пôшла довша дискусія, а опôсля ухваливъ клюбъ одноголосно слѣдуючу резолюцію:

„Предложена правительствомъ проґрама заключає передовсѣмъ запрошенє до утвореня коаліціѣ (союза) зъ партій, о котрыхъ правительство заявляє, що буде ся руководити ними приведенє справъ публичныхъ.

„Сполучена лѣвиця нѣмецка єсть все ще тои думки, що коаліція зъ партій вѣрно-державныхъ, не рôзнячихъ ся зъ собою въ важныхъ справахъ внутрѣшныхъ, могла бы привести зрѣлый розвôй нашихъ политичныхъ и парляментарныхъ вôдносинъ и бути заразомъ єго порукою; не може она однакожь входити въ коаліцію зъ такими партіями и послами, котрѣ въ вôдношеню до основныхъ поглядôвъ партіѣ займали доси становище просто противнє.

„Партія приймає до вѣдомости змѣстъ правительственнои проґрамы и констатує, що тѣ уступы, котрѣ вôдносять ся до скрѣпленя заграничнои политики и державно-правного вôдношеня до Угорщины, а также до удержаня основныхъ пôдставъ конституціѣ, до удержаня національного стану посѣданя Нѣмцѣвъ, до управильненя въ дорозѣ законôвъ державныхъ справы языковои зъ признанємъ спеціяльного становища, яке припадає въ участи языкови нѣмецкому, и до удержаня засадъ державного закона о школѣ народнôй, а вкôнци до удержаня мира суспôльного и національного — вôдповѣдають поглядамъ, становлячимъ пôдставу партіѣ, въ котрыхъ оборонѣ партія та доси завсѣгды выступала и въ будучности зъ цѣлою рѣшучостію буде выступати.

„За то мѣстячі ся въ проґрамѣ а идучѣ дальше застереженя, дотыкаючѣ правъ єкзекутивы и практики адмініcтраційнои выкликують поважнє призадуманє; вôдносить ся то такожь до справы языковои, але вже въ подрôбности; що до адмініcтраціѣ школьнои уважаємо ся обовязаными заявити выразно, що релігійнѣ чувства людности, котрѣ высоко цѣнимо и бажаємо видѣти ихъ охоронеными, не суть въ нѣчôмъ нараженѣ черезъ истнуючѣ законы державнѣ и краєвѣ о школахъ на упослѣдженє, що тому на практику адмініcтраційну, котра бы противила ся духови и живому змѣстови державныхъ законôвъ о школѣ народнôй, не могли бы мы згодити ся.

„Партія заявляє при сѣй нагодѣ, що въ интересѣ залагодженя одной зъ найважнѣйшихъ задачь внутрѣшнои политики, що до котрои истнують навѣть вяжучѣ зобовязаня, буде такъ якъ и доси пôдпирати и на дальше зъ цѣлою силою змаганя нѣмецко-ческихъ пословъ въ напрямѣ успѣшного дальшого веденя акціѣ угодовои, спеціяльно же розмеженя національныхъ округôвъ въ Чехахъ.

„Политичне становище партіѣ супротивъ правительства буде залежати головно вôдъ способу выконуваня правительствомъ засадъ, вставленыхъ въ проґраму, якъ такожь вôдъ загального дѣла адмініcтраціѣ; при нарадахъ надъ поодинокими рѣчевыми предложенями правительства застерѣгає собѣ партія свобôдну руку и буде при тôмъ такожь зъ своєи стороны руководити ся ретельнымъ змаганємъ пôдпираня реформъ економичныхъ, промысловыхъ, дотыкаючихъ политики торговельнои и соціяльнои, якъ такожь реформъ дотыкаючихъ выконуваня справедливости и реформъ податковыхъ“.

Клюбъ ухваливъ опôсля, що и на дальше буде старати ся о переведенє деякихъ внесень, чи то вже поставленыхъ, чи будучихъ вже павѣтъ предметомъ нарадъ, якъ заведенє безпосередныхъ выборôвъ въ громадахъ сѣльскихъ, справы палатъ робôтничихъ и забезпеченє политичнои репрезентаціѣ для клясъ працюючихъ, якъ наконецъ реформа прасова.

Пôдъ конецъ засѣданя высказавъ клюбъ на внесенє пословъ Зіса и Кіршнера середъ грôмкихъ оплескôвъ свою подяку и признанє для президіѣ клюбу и для ґр. Кінбурґа за способъ веденя переговорôвъ. Однодушнôсть партіѣ, яка проявила ся пôдчасъ цѣлого ходу розправъ въ клюбѣ, зробила глубоке враженє на всѣхъ присутныхъ“.

Въ клюбѣ консервативнôмъ проводивъ нарадамъ на суботнѣшнôмъ засѣданю въ заступствѣ ґр. Гогенварта, котрый не мôгъ прибути на то засѣданє, дръ Рапшъ. На засѣданю тôмъ вôдчитано лишь проґраму правительства, мериторичну розправу надъ про-

---

8)

Родина Бардієвъ.

Новеля М. Йокая.

(Дальше).

Вôдтакъ отворили велику могилу и вôдвели Емерика насильно на бôкъ, бо якъ бы бувъ побачивъ, що тамъ було, бувъ бы втративъ розумъ.

— Всѣхъ вымордовали!—плакавъ вôнъ.— Нѣ одеиъ не жиє...

По хвили прийшовъ до него оденъ товаришь и сказавъ, що въ могилѣ єсть лишь одинайцять особъ.

— То одна мусить жити! — крикнувъ Емерикъ зъ румянцемъ надѣѣ на лици. — Кого нема тамъ? Кажи, чиє мѣжь ними ясна руслва дѣвчина?

Запытаный не знавъ, що сказати.

— Не знаю — каже.

— Не знаєшь? — спытавъ здивованый молодець. — Иди и придивись!

Пôсланець не хотѣвъ слухати приказу.

— Иди и подивись! — намавлявъ єго молодець.

— Всѣ не мають головы! — вôдповѣвъ тотъ.

— Ахъ! — крикнувъ молодець, ударивъ ся въ чоло, зарыдавъ и лицемъ упавъ на землю.

— Но що ты пытавъ ся о се, но що хотѣвъ знати?

Тогды стали выпытувати Волоха, чи знає що про дѣвчину. Спершу удававъ вôнъ пяного и не хотѣвъ зрозумѣти, о що єго пытають ся; та коли єго налякали и обѣцяли, що дарують єму житє, коли скаже правду, вôнъ признавъ ся, що єѣ повезли межи горы и тамъ будуть кидати льосы, хто єѣ має дôстати.

Молодець пôднявъ ся скоро зъ мѣсця и сказавъ рѣшучо: — Иду, иду!

— Де? — спытали єго.

— Шукати єѣ. Скидай сукману! — крикнувъ до Волоха — и вбирай ся въ мою одежу.

Надягнувъ на себе скоро єго полотнянку, а за поясъ запхавъ пістолеты.

— Мы зъ тобою! — сказали товаришѣ.— Будемо глядати єѣ зъ оружієм въ рукахъ. Поѣдемъ зъ тобою.

— Нѣ, я пôду самъ. Я самъ вôдшукаю єѣ скорше. Будьте здоровѣ. Коли бы я не вернувъ, то пôмстѣть ся за мене.

Потôмъ обернувъ ся до Румуна и сказавъ:

— Чоловѣче, пôдъ твоимъ чересомъ побачивъ я медаліонъ, котрый бабуся моя носила на шиѣ, и зъ того пôзнаю, що ты оденъ зъ убійникôвъ єѣ. Я обѣцявъ тобѣ даруватп житє, такій тобѣ дарунокъ даю. Лише держѣть єго такъ довго, ажь я буду за горами, щобы мене не выперединвъ и не давъ знати своимъ товаришамъ про мене.

Попращавъ ся зъ товаришами, глянувъ на одинайцять новыхъ могилокъ и догараючу стрѣху родинну и пôшовъ у лѣсну гущавину шукати любки, тои ясноволосои дѣвчины.

* * *

Листє деревъ почервонѣло въ дощевѣ холоднѣ ночи осѣннѣ. Цѣла околиця выглядала такъ, якъ бы у крови скупалась.

Молодець пшовъ стежкою посередъ стрôмкихъ скалъ. Помѣжъ скалами заяснѣло лишь деколи небо, а звисаючѣ зъ скалъ дерева, здавалось, ось-ось и впадуть у пропасть. Довгѣ, грубѣ ихъ корѣнє выглядало, якъ грубѣ постоpонки, прикрѣпленѣ у щелинѣ скалы.

Здалека шумѣвъ гôрскій потôкъ та зносивъ звôдси и звôдти сухе листє въ одно мѣсце. Коли молодець перейшовъ вузку кладку, єму здавало ся, що шумъ воды наноминає єго, щобы вертавъ ся и утѣкавъ, де може.

Далеко середъ гущавины видко схованє въ долонѣ село. Ледви можна вôднайти дорôжку до неи.

Лишь подекуды видко хаты межи деревами, инаше поселенцѣ выкорчували лише тôлько лѣса, кôлько мѣсця потреба на одну хатину.

ґрамою и рѣшенемъ вôдложено до засѣданя въ недѣлю. На сѣмъ засѣданю принято слѣдуючу ухвалу:

„Клюбъ консервативный приймає до вѣдомости проґраму правительства; жалує однакожь, що мусить пôднести поважнûй обавы що до всѣлякихъ точокъ проґрамы. Заховуючи собѣ повну свободу що до рѣчевого розслѣджуваня кождого предложеня, не має клюбъ причины до змѣны дотеперѣшного свого становища супротивъ правительства“.

Пôдчасъ нарадъ Кола польского въ суботу надъ проґрамою правительства, бувъ присутный п. мiнiстеръ Залескiй. По вôдчитаню проґрамы правительственнои поставивъ предсѣдатель Кола, пос. Яворскiй, внесенє, щобы Коло приняло до вѣдомости проґраму и высказало свою готовôсть пôдпирати правительство. Коло застерѣгає собѣ однакожь що до предложень, якû правительство внесе по мысли проґрамы, своє власнє мнѣнє и рѣшенє.

Пôдчасъ розправы, котра надъ тымъ внесенемъ розвела ся, ставлено до п. мiнiстра Залеского интерпеляцiю въ справѣ закона о нацiональностяхъ и въ справахъ релiґiйныхъ. П. мiнiстеръ вôдповѣвъ на тû интерпеляцiи, а дальшiй ходъ нарадъ вôдрочено до слѣдуючого дня. На тôмъ засѣданю закончено дискусiю надъ проґрамою правительства и ухвалено:

„Коло польске приймає предложену собѣ, а оперту на Престольнôй бесѣдѣ проґраму правительства до вѣдомости. Стоячи незмѣнно при засадахъ, якими завсѣгды руководило ся, Коло польске высказує готовôсть пôдпирати правительство по мысли предложенои тымъ же проґрамы. Коло польске застерѣгає собѣ при проєктахъ до законôвъ, въ тôмъ взглядѣ внесеныхъ, або маючихъ внести ся, рѣчеве розслѣдженє и порѣшенє.

Переглядъ политичный.

Комiсiя буджетова ухвалила вчера проектъ посла Гутовского въ справѣ пôльгъ податковыхъ для товариствъ маґазиновыхъ. Ухвалено також стягнути срѣбнû грошѣ штуки по 2 зр. и дотеперѣшнû чверть-ґульдены.

Зачувати, що правительство лагодить законъ противъ т. зв. „рiнґôвъ“ (т. є. змовъ продуцентôвъ) нафтовыхъ и цеголыныхъ.

До Dzien. Polsk. доносять зъ Вѣдня, що клюбъ рускiй радивъ въ недѣлю також надъ новою проґрамою правительства и ухваливъ въ справахъ политичныхъ задержати собѣ на дальше свободну руку.

Пôсля Köln. Ztg. наступила вiзита россiйского наслѣдника престола въ Берлинѣ зъ инiцiятивы самого царя, черезъ що она — колибъ такъ дѣйстно було, — набрала бы ще бôльшого значѣня. — Мiнiстеръ Ґiрсъ подумавъ вже на стôлько, що має въ половинѣ сего мѣсяця вернути до Петербурга. — Въ многихъ ґуберняхъ Россiѣ ширить ся знову голодъ.

Новинки.

Львôвъ дня 7 лютого.

— Громадѣ Ясѣлка, въ повѣтѣ коросненьскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на будову школы.

— „Львôвскiй Боянъ“ устроює дня 8 марта є. р. въ роковины смерти Тараса Шевченка великiй концертъ. Головну участь бере въ нѣмъ нашъ землякъ, славнозвѣстный артистъ спѣвакъ, п. Олександеръ Мишуга, котрый навѣть самъ давъ починъ до устроєня того концерту. А коли додамо до того, що по при п. Мишугу возьме въ концертѣ участь також наша спѣвачка панна С. Крушельницка, тожь певна рѣчь, що сей концертъ буде найвеличавѣйшiй, якiй коли Русины у Львовѣ устроювали.

— Въ Дрогобичи вôдбуде ся 12 лютого рускiй вечерокъ на доходъ рускои Бурсы.

— Клясифiкацiя за першiй пôврôкъ въ рускôй ґимназiи въ Перемышли. Въ I-кл. одержало на 45 учениковъ: першу клясу зъ вôдзначенємъ 2, першу клясу 36, другу 3, третю 4. — Въ II ôй клясѣ на 42 учениковъ: першу зъ вôдзначенємъ 3, першу клясу 34, другу 4, третю 1 (а 1 призначеный до испыту доповняючого). Въ III ôй клясѣ на 40 учениковъ: першу зъ вôдзначенємъ 4, першу 21, другу 10, третю 5 — Въ IV ôй клясѣ на 35 учениковъ: першу зъ вôдзначенємъ 5, першу клясу 24, другу ?, третю 2, (неклясифiкованыхъ а призначеныхъ до испыту доповняючого 2). — Въ V-ôй клясѣ на 34 учениковъ; першу клясу 23, другу 7, третю 1. — Загалъ перепавшихъ выносить у вôдношеню до фреквенцiѣ 20 прц.

— Ґенеральна Дирекцiя зелѣзниць державныхъ оповѣщує, що вже появивъ ся першiй додатокъ до ґенеральнои тарифы товаровои зъ сѣчня 1893 важный вôдъ 1 лютого.

— Про емiґрацiю всхôдно-галицкихъ селянъ въ Россiю державъ дня 3 с. м. въ львôвскôмъ правничôмъ товариствѣ интересный вôдчитъ проф. унiверситету дръ Тадей Пилатъ. Прелеґентъ мавъ опиратись на автентичныхъ даныхъ. Статистично представляєсь результатъ емiґрацiи такъ: Зъ повѣта збаражского вышло 2600, вернулось 1881, лишилось въ Россiи 779 осôбъ; зô скалатского выемiґрувало 702, вернуло 376, лишилось 316 осôбъ; зъ тернопôльского вышло 156, вернулось 127, лишилось 29 осôбъ; зъ гусятиньского вышло 416, повернуло 216, лишилось 200 осôбъ; зъ борщѣвского вышло 1513, повернуло 418, лишилось 1095 осôбъ; зъ залѣщицкого выемiґрувало 334, повернуло 171, лишилось 161 осôбъ; зъ сокальского вышло 390, вернуло 150, лишилось 236 осôбъ. Всѣхъ выемiґрувало 6111, вернуло 3283, а лишилось въ Россiи 2828 осôбъ. Зъ тыхъ, котрû не вернули, всѣ по бôльшôй части: дворска челядь, зарôбники, халупники, властителѣ 2—3 морґового господарства. Заможнѣйшихъ господарѣвъ або ремѣсникôвъ лишило ся въ Россiи дуже мало.

— Огонь. Дня 4 лютого о 3-ôй годинѣ рано вы бухъ огонь въ Жиравѣ коло Журавна у господаря Ивана Войцѣховского. Погорѣла стайня, десять штукъ худобы, два обороги зô збôжемъ и хата. Стайня займила ся зъ середины; рыкъ худобы побудивъ людей, позбѣгали ся на ратунокъ, але огонь уже бувъ за сильный, щобы можна було дати раду. Заледве зъ хаты удало ся вôйтовому сынови въ сусѣднихъ Яйковець выратувати 2 мѣхи муки, при чѣмъ самъ попѣкъ ся; все проче згорѣло. День передъ огнемъ вечеромъ обезпечивъ бувъ Войцѣховскiй свои будынки въ товариствѣ „Днѣстеръ“, а рано погорѣвъ, заки его внесенє вôдôслано до Львова.

— Жертвы морозу. Двѣ сестры Немецъ, зъ котрыхъ старша була замужна и мала пятеро дѣтей, вертали 4 с. м. о 7-ôй годинѣ вечеромъ зъ мѣсточка Безенцъ на Моравѣ до свого села Доманинъ. Всеи дороги мали лише милю. Лихо хотѣло, що напала ихъ велика снѣговѣйниця; старша сестра терпѣла на серце и тому не могла дальше йти въ снѣгу. Нещасна жѣнка застрягла въ снѣгу безсильно и просила сестру пôти до дому та заняти ся долею пятеро дѣтей, а якъ удасть ся, прислати єй помôчь. Молодша сестра довго вагала ся, але вкôнци згодила ся и пôшла въ село. Уйшла кôлькасотъ крокôвъ и сама застрягла въ снѣгу. Люде зъ села вôднайшли ихъ обоє. Старша сестра, мати пятеро дѣтей, вже не жила, молодшу вôдратовано, але буде калѣкою, бо повôдморожувала собѣ руки и ноги.

— Зъ салѣ судовои. Иванъ Сѣрскiй бувъ зарôбникомъ и живъ у Желдци пôдъ Куликовомъ. Тôлько й журбы мавъ вôнъ, якъ бы то заробити трохи — горѣвки, бо безъ неи и житє выдавалось ему не житємъ, а Богъ зна чимъ. Звычайно забиравъ котрому знакому яку рѣчь, ховавъ єѣ дебудь, а коли о неи властитель упоминавъ ся, то Сѣрскiй торгувавъ ся зъ нимъ и вôддававъ скрадену рѣчь за вôдступне 10, 20 або кôлька крейцарôвъ. Его вôйтъ зознавъ, що Сѣрскiй зовсѣмъ

Але на высокôй стрôмкôй скалѣ понадъ селомъ видко домикъ, вымурованый зъ сильного камѣня и до него веде укрыта стежка.

Молодець знавъ мабуть ту дорогу, бо просто пôшовъ до хатины.

Въ однôй скалѣ бувъ вытесаный святый. Передъ фiґурою клячить и молить ся Волохъ. Шапку и косу поклавъ побôчь себе на муравѣ.

Коли побачивъ перехожого, вставъ, пôднявъ косу и заступивъ подорожному дорогу.

Емерикъ показавъ ему холоднокровно пашпорту.

Румунъ оглянувъ єѣ на всѣ чотири стороны, махнувъ головою: „можешь йти“, положивъ знову косу и шапку, клякнувъ и зачавъ знову молити ся передъ святымъ.

Передъ домикомъ на скалѣ ставувъ подорожный и почавъ пукати до дверей.

Якûйсь Волохъ прийшовъ и давъ знати, що трибуна нема дома, лише жѣнка его.

— Жѣнка трибуна? — спытавъ молодець здивованый.

— Єге, та блѣда дѣвчина, що ему льсомъ припала.

— И то его жѣнка?

— Вôнъ самъ сказавъ и заклявъ ся, що кому прийшла бы охота єѣ оглянути, того пôшле на лоно Авраама до раю.

— Не можна бы побачити тои дѣвчины?

— Я тобѣ не раджу заглядати, бо трибунъ розôдре тебе, якъ дôзнасть ся, впрочôмъ она вызирає вôконцемъ позаду хаты. Иди тамъ, але я втечу напередъ, щобы мене не заставъ зъ тобою.

Молодець пôшовъ на показанє мѣсце и заглянувъ до вôкна.

Тамъ въ крѣслѣ зъ поручами, плетенôмъ зъ осики, сидѣла дѣвчина и держала книжку до молитвы.

Гарна була и блѣда.

— Иванно! — шепнувъ Емерикъ пристрастнымъ голосомъ.

Дѣвчина зôрвала ся на той знакомый голосъ. Глянула, побачила того, за котрымъ тужила такъ довго и зъ радôстнымъ крикомъ кинулась до вôкна.

— Ходи, отворю тобѣ дверѣ, они зъ середины замкненû — шептала, коли тымчасомъ молодець цѣлувавъ єѣ безнастанно по рукахъ.

Дверѣ отворили ся, молодець увôйшовъ, а волоцюга Волохъ закравъ ся пôдъ вôкно и зô страхомъ побачивъ, якъ дѣвчина впала въ обôймы гостя, а той єѣ обнимавъ и цѣлувавъ.

И полетѣвъ вôдтакъ вôдшукати трибуна. Стрѣтивъ его на дорозѣ и почавъ зъ перелякомъ оповѣдати, якъ то романсує у него дома якûйсь Волохъ зъ уведеною дѣвчиною.

— Звôдки се знаешь? — спытавъ его Пума суворо.

— Я видѣвъ черезъ вôкно.

— А якъ ты посмѣвъ заглянути до мого вôкна? Не заказавъ я тобѣ сего? Клякай и молись!

Волохъ поблѣдъ, упавъ на колѣна и зложивъ руки передъ трибуномъ.

— Бунтôвниче! ты провинивъ ся и за се заслуживъ смерть собѣ. Коли про се згадаешь кому хочь бы однымъ слôвцемъ, то смерть твоя.

И оставивъ здурнѣлого Румуна, котрый ще довго по вôдходѣ трибуна не мôгъ прийти до себе и такъ клячавъ зô зложеными руками. Вôдъ тои хвилѣ не промовивъ до нѣкого, щобы не зрадити своеѣ небезпечнои тайны.

Тымчасомъ трибунъ ишовъ скорымъ крокомъ, а коли на гомôнъ его крокôвъ закоханû зôрвались, вôнъ ставувъ у порозѣ и глянувъ зъ нѣмымъ закидомъ на молодця.

— Чому ты забаривъ ся?

Молодець подавъ ему руку; трибунъ не принявъ.

— На моѣй долони сохне кровь твоеѣ родины. Ты причиною моеѣ ганьбы и своеѣ жалобы.

Молодець понуривъ голову. Руки опали ему безсильно.

— Подай ему руку! — просила дѣвчина мило трибуна, а потôмъ обернувшись до Емерика сказала: — Вôнъ уратувавъ тебе и мене, вôнъ освободить и родину нашу.

не дурна голова и потрафить працювати, але безъ горѣвки нѣчого не втне. Такъ той Иванъ утявъ штуку въ коршмѣ, штуку не абы-яку. То було 5 падолиста минувшого року. Въ коршмѣ бавили ся веселѣ паробки — звѣстно коршма, то ихъ касино — притôмъ бувъ и Сѣврскій. Вôнъ мавъ уже кôлька чарокъ у головѣ чи тамъ у жолудку и чувъ у собѣ силу до якогось дѣла хитрого-мудрого. Схопивъ новну флашку гараку и утѣкъ зъ нею. Не була то крадѣжь — бо то при людяхъ дѣяло ся тай Сѣврскій вертавъ ще кôлька разôвъ до коршмы и взявъ у шинкаря Найбавера, що ему заплативъ за геракъ, а якъ не ему, то сынови шинкаря. Шинкарь не въ тѣмя битый выкинувъ Сѣврского за дверѣ, а вôйтъ на причинокъ вылаявъ его, якъ послѣдного. Жалко стало Сѣврскому. Отъ доля! Нѣ капельки горѣвки не можна дôстати даромъ, безъ труду и пониженя. На все працюй и працюй! То вже тымъ арештантамъ лѣпше. Сѣврскій чувъ вôдъ людей, що имъ нема нѣякои бѣды: мають що ѣсти, мають де спати, въ що одягнутись — чогожь душѣ христіяньскôй больше треба? И Сѣврскому такъ забаглось дуже того добра арештантского, що вôнъ рѣшивъ ся зробити шинкареви збитка а цѣле село наполохати. Послѣ того вôнъ сподѣвавъ ся зазнати щастя арештантского. Отъ и пôдпаливъ коршму. Вôдъ того огню коршмареви зъ родиною не сталось нѣчого, добутокъ вырятовано, але коршма таки згорѣла. Сѣврскій дôставъ ся тамъ, де бажавъ, а минувшои суботы судѣ судили, якъ довго мае вôнъ посидѣти собѣ за решѣткою. И рѣшили замкнути его на 6 лѣтъ.

---

† Посмертнѣ вѣсти.

Александеръ Березовскій, приватистъ, ученикъ 4 клясы гімназіяльнои, упокоивъ ся по довгôй недузѣ дня 3 лютого въ домѣ родичѣвъ въ Загôрочку въ 17ôмъ роцѣ житя.

Господарство, промыслъ и торговля

Домы и будынки господарскі.

Про всѣлякій иншій поступъ въ господарствѣ пише ся и говорить ся у насъ досыть богато, лишь на способъ будованя, на ставлене домôвъ и будынкôвъ господарскихъ, звертають у насъ якось дуже мало уваги. Що до робôтъ господарскихъ слѣдно у нашихъ рôльныхъ господарѣвъ все таки якійсь поступъ хоч маленькій, але пôдъ взглядомъ будôвництва господарского то не видко нѣякого хочь бы навѣть и у бôльшихъ господарѣвъ. Нѣчо въ тôмъ впрочôмъ дивного, коли зважимо, що навѣть и властителѣ великихъ посѣлостей не конче ба може и зовсѣмъ таки въ сѣмъ напрямѣ не передують. У насъ взагалѣ майже зовсѣмъ не зважае ся на догôдне и вôдповѣдне своей цѣли розмѣщене будынкôвъ господарскихъ, на ихъ практичность и поплатность а ставить ся все ще такъ, якъ ставили батьки и дѣды. Пôдъ симъ взглядомъ и малѣ и великѣ господарѣ не рôзнять ся вôдъ себе, однѣ и другѣ поступають однаково, суть упертыми консерватистами, що не хотять нѣчого чути про поступъ. У великихъ властителѣвъ бувъ давными часами звычай ставити по селахъ лишь дворы званѣ „палатами“; про будынки господарскѣ було кождому байдуже, хиба що до палаты додавано „офіцины“, де мѣстила ся по части высша служба дворска. Въ новѣйшихъ часахъ пôшла була мода ставити мурованѣ стайнѣ, котрѣ зруйнували не одного колись маючого пана и пхнули его въ руки лихварѣвъ. Селянинъ не видѣвъ нѣгде примѣру для себе и оставъ ся при тôмъ, що перейнявъ вôдъ своихъ предкôвъ. Такъ остало ся у малыхъ господарѣвъ пôдъ взглядомъ будôвництва до нинѣ той самъ станъ, якій мимо своеѣ непрактичности давнѣйше, а навѣть шкоды теперь, задержавъ ся до нинѣ.

Для великого господаря може то бути пôдъ певнымъ взглядомъ рѣчь байдужна, якѣ у него будынки господарскѣ и якъ розложенѣ, бо вôнъ може мати зыски зъ иншого боку; але для малого господаря, для рôльника на кôлькохъ морґахъ землѣ то рѣчь не байдужна але великои ваги, якѣ у него будынки и якъ они розмѣщенѣ. Возьмѣмъ за примѣръ пересѣчного нашого господаря, зъ якихъ небудь сторôнъ краю. Его хата и будынки будуть рôзнити ся пôсля тыхъ сторôнъ хиба лишь матеріяломъ будôвельнымъ и своею величиною; але розкладъ хаты и розмѣщене будынкôвъ господарскихъ подыбле ся всюды однакове, всюды таке саме непрактичне, а тымъ самымъ и не приносяче хôсна. Въ хатѣ стрѣтимо всюды ту величезну пѣчь зъ бовдуромъ припѣчкомъ и запѣчкомъ, що займають коли не пôвъ то певно чверть хаты, всюды низькѣ стелѣ, малѣ вôконця, а замѣсть деревляного помоста убита глина. Будынки господарскѣ всюды такъ само безъ ладу и порядку розкиненѣ по цѣлôмъ обôйстю: тамъ стоить стайня на коровы, тутъ колесня (звычайно кажуть колешня), тамъ припирае до хаты або до стайнѣ хлѣвець на безроги, дальше стоить якась шôпчина або стодола и т. д. А що господарь хоче мати всѣ будынки передъ очима, то высувае ихъ звычайно напередъ ажь пôдъ саму улицю, а хата стоить въ глубинѣ; мѣжь нею а прочими будынками бувае звычайно спорый кусень землѣ, котрый нѣбы то потрѣбный для руху въ господарствѣ, а на дѣлѣ лишь марнуе ся безужиточно. Якъ бы тѣ всѣ будынки примѣстити якось пôсля певного ладу и потребы, то можна бы неразъ узыскати яку чверть або навѣть и пôвъ морга землѣ пôдъ управу, а при тôмъ можна бы завести и порядокъ въ господарствѣ.

Годѣ намъ тутъ обширно то розбирати, якъ ставити домы и розмѣщати будынки господарскѣ, бо се зависить не лишь вôдъ стороны, въ якôй хто жие, матеріялу будôвельного, якій мае пôдъ рукою, мѣсця а передовсѣмъ вôдъ его маєтку, але такожь треба тутъ хиба обширно обговорювати способы всѣлякихъ будовъ и подавати ще и взôрцѣ до нихъ. Такимъ подрôбнымъ обговоренемъ и поясненемъ сеи важнои справы повиненъ бы заняти ся хто инщій, повинно бы постарати ся товариство „Просвѣта“ о выдане книжочки, котра пôдъ симъ взглядомъ поучала бы нашихъ селянъ и подавала имъ взôрцѣ будôвель. Однакожь звернемо на три способы умѣщуваня будынкôвъ господарскихъ, котрѣ хочь не мусять бути конче практичнѣ, то все таки мають бодай то на цѣли, щобы не марнувати землѣ безъ потребы. Першій способъ есть той, що побôчь хаты ставлять ся въ однôмъ рядѣ и пôдъ одною стрѣхою стайнѣ для коней, коровъ, ялôвника, а за ними хлѣвъ або кармникъ. Будынки тѣ повиннѣ о скôлько можна, бути звернен до полудня, щобы въ нихъ було ясно и тепло. Безпосередно коло сихъ будынкôвъ повинна бути обора, де бы худоба могла переходжувати ся свобôдно и де бы було мѣсце на гнôй и гноѣвку. Колесня, возôвня, шопа и стодола та шпихлѣръ становилибъ вôдтакъ другу ґрупу господарскихъ будынкôвъ. Другій способъ есть той, що ставлять хату по серединѣ, а до неи припирають зъ одного боку стайнѣ, зъ другого шпихлѣръ, возôвня и т. д. Наконецъ третій способъ есть той, якій практикуе ся въ декотрыхъ сторонахъ Нѣмеччины. Тамъ ставлять домы и будынки господарскѣ пôдъ однымъ дахомъ въ той спосôбъ, що насампередъ стоить хата; зъ неи выходить ся безпосередно до стайнѣ, де стоять коровы, дальше до копошнѣ, до колеснѣ а вôдтакъ на тôкъ до стодолы, въ котрôй заразомъ мѣстить ся и шпихлѣръ. Господарь выйшовши зъ хаты може однымъ поглядомъ обняти всѣ свои будынки господарскѣ.

Неставимо сихъ трохъ способôвъ ставленя будынкôвъ господарскихъ за взôрцѣ, бо противъ нихъ далось бы не одно сказати, отъ хочь бы н. пр. лишь то, що на случай огню всѣ будынки суть далеко больше выставленѣ на небезпечнôсть, якъ тогды коли стоять окремо и т. д., але заводимъ ихъ на то, щобы бодай пôддати гадку нашимъ меншимъ господарямъ, надъ котрою варто подумати близше и основнѣйше, щобы опôсля можна такъ устроювати собѣ будынки господарскѣ, щобы они були якъ найпрактичнѣйшѣ та приносили дѣйстну користь въ господарствѣ.

— Календарь господарскій и церковный. Станъ воздуха за минувшѣ добы числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 6 до 12 год. въ полудне дня 7 с. м.: середна теплота була — 8·0° Ц., найвысша — 6·0° Ц. нинѣ въ полудне), найнизша — 9·5° Ц. въ ночи. Барометръ иде въ долину (769). Вѣтеръ буде полудново-захôдный, мѣрный, теплота пôднесе ся до — 4° Ц., небо буде переважно захмарене; снѣгъ.

Вехôдъ сонця: дня 8 с. м. о годинѣ 7 мін. 25; захôдъ о 5 год. 6 мін.

Вехôдъ сонця дня 9 с. м. о 7 годинѣ 24 мін.; захôдъ о 5 год. 8 мін.

Свята рускѣ: дня 27 (8 с. м.) Перенесене мощ. св. Іоана.

— дня 28 (9 с. м.) Трохъ Святит.

Свята латиньскѣ: дня 8 с. м. Іоана.

дня 9 с. м. Аполонiѣ.

— Цѣна збôжа у Львовѣ дня 6 с. м. пшениця 7·15 до 7·50; жито 5·90 до 6·10, ячмѣнь 4·90 до 5·40; овесъ 5·25 до 5·50, рѣпакъ 10·50 до 11·—; горохъ 6·50 до 9·50; вика 5·— до 5·50; насѣне льняне 10·— до 10·25; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 5·—; гречка 6.80 до 7·50; конюшина червона 65·— до 70·—; бѣла 73·— до 80·—; шведска 64·— до 75·—; кминокъ 17·— до 20·—; анижъ 35·— до 38·—; кукурудза стара 5·25 до 5·60; нова —·— до —·—; хмѣль 65·— до 85·—; спірітусъ готовый 13·70 до 14·—.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Будапештъ 7 лютого Палата пословъ ухвалила проектъ закона о улядженю выставы краевои зъ нагоды тысячлѣтного истнованя угорскои державы въ 1896 р. Внесене о улядженю всесвѣтнои выставы вôдкинено.

Вѣдень 7 лютого. Чорногорскій наслѣдникъ престола кн. Данило приѣхавъ вчера передъ полуднемъ и зробивъ візиту гр. Кальнокому, котрый заразъ его ревізитувавъ. Князь перебуде у Вѣдни три або чотири днѣ, а вôдтакъ поѣде до Петербурга.

Берлинъ 7 лютого. Въ парляментѣ промавлявъ Чоке за будовою каналу зъ Дунаю до Одры пôдъ зарядомъ пруско-австрійскои адміністрацiѣ.

Парижъ 7 лютого. Палата пословъ ухвалила безъ дебаты додатковый кредитъ на окупацію Дагомею въ сумѣ 6,246.000 франкôвъ.

Лондонъ 7 лютого. Бюро Райтера доносить, що розмѣщеный въ Бенґали полкъ драґонôвъ одержавъ приказъ, щобы лагодивъ ся до вымаршу до Египту.

За редакцію вôдповѣдае **Адамъ Крехоецкій.**

Емерикъ глянувъ здивовано на дѣвчину. Трибунъ потягнувъ его за руку на бôкъ и шепнувъ:

— Ще не дôзнала ся про смерть ихъ. Деинде була пôдчасъ сеѣ сумнои катастрофы и я потѣшавъ еѣ, що всѣ жиють. Нехай не знае тыхъ страшныхъ подѣй тои ночи. Горе намъ обидвомъ, що мы не змогли ихъ вôдвернути.

— Але скорше чи пôзнѣйше мусить дôзнати ся.

— Нѣколи. Вы мусите забрати ся звôдси, зъ сего краю. Мусите пôти въ Туреччину.

— Я хочу йти до Угорщины.

— Не роби того! Вѣрь менѣ и не ходи тамъ. Злѣ часы прийдуть на Угрôвъ. Вашѣ пророки не передвиджують того, але я бачу ясно, я знаю, що такъ буде. Идѣть до Туреччины, дамь вамъ пашпорты, зъ котрыми можете йти безпечно черезъ Молдаву. Ту маешь грошѣ, зъ ними можете тамъ жити скромно, але щасливо. Не соромѣть ся приняти сихъ грошей, сежь скарбъ вашои родины и зъ него припала менѣ десятина; теперь я вамъ звертаю еѣ. Обѣцяйте менѣ, що не пôдете до Угорщины.

— Не обѣцяю того, про що не знаю певно, чи его буду мôгъ додержати: коли то буду уважати добрымъ, то буду держати ся твоеѣ рады.

(Конець буде.)

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ такожь для Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.